

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 27. De loco baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

modo imaginem, sed ritum etiam ipsum expressum intueri possumus: quandoquidē Author antiquitat. liturgicar. tom. 3. de vigil. Pentecost. à Belgis adhuc retineri, testatur.

De loco Baptismi.

C A P. XXVII.

Quamuis ea, quæ de baptisteriis ante diximus, ad baptismi locum cognoscendum satis esse possint, tamen de eo plura hoc loco agere, in animum induximus, ut accuratorem explanationem perfectior cognitio consequatur. neque enim desunt libri, & monumenta, ex quibus facile est huius rei veritatem depromere. In primis autem constat, baptismi sacramentum in Ecclesia semper administratum fuisse. nam Socrates lib. 7. Histor. Eccles. cap. 4. Hebræum quendam, qui ex graui, diutinoque morbo iacebat morti proximus, ad baptisterium, quod in Ecclesia erat, baptismi causa delatum esse, docet his verbis: *ille igitur Iudæum fidei articulis instituens, & spem in Christum ei annuncians, iubet ad baptisterium in lectulo deportari.* & Amphilochius de vit. S. Basil. refert, ipsum, cum Hebræum medicum è faucibus dæmonis ereptum, Christi regno vindicaturus esset, Ecclesiastici moris obseruandi cupidum, quamuis difficili, longaque febri teneretur, ac curatio ad grauioris incommodi metum, quam ad vllam bonam spem pronior

Baptismi locus in Ecclesia.

Baptizabatur olim
p. a se. te
populo.

Mulieres
nuda ba-
ptizabatur

esset. in Ecclesiam perrexisset: *surgensque, inquit, venit in sanctam Ecclesiam, & sub a. p. e. l. u. i. u. s. p. o. p. u. l. i. b. a. p. t. i. z. a. u. i. t. e. u. m.* nulla autem causa Basilio, præsertim in extremo vitæ discrimine constituto, ad Ecclesiam proficiscendi fuisset nisi id Ecclesiæ consuetudo, & SS. Patrum decreta postulassent. Præterea S. Ioannes Chrysostomus Epist. ad Innocent. Pap. quæ in vitæ eius a Palladio scripta inserta est, dolenter exponens tumultum, quem Theophilus Alexandria Episcopus, male de Ecclesia sentiens, impotenti dominandi libidine, contra ipsum turpiter excitarat, mulieres, quæ baptismi causam Ecclesiam confluerant, pudicitia periculum subiisse, tradit his verbis: *mulieres, quæ in Ecclesiam, ut baptizarentur, sese veste nudauerant, per id temporis nuda fugiebant, &c* quod, etsi singulare exemplum est, ex quo vniuersalem Ecclesiæ morem probari, nemo fateretur, multum tamen ad fidem faciendam valere, certum est, quoniam innumere mulieres, & viri tunc temporis in Ecclesia baptismi donandi erant: ut non vnius, sed plurium exemplorum locum obtinere videatur, exempla verò multiplicata magnam probandi vim habere, omnes sciant, præcipue si Conciliorum placitis congruant, ut in re præsentis contingi: Etenim Synodus Constantinopolitana sextæ Partes can. 59. ut baptizandi in Ecclesiis consuetudinem, quæ nonnullis violari videbatur, suis institutis stabilirent, clericos, qui in priuatis ædibus baptismum conferre ausi fuissent, depositione, laicos verò segregatione mulctari, statuerunt.

in ade oratoria, qua est intra domum, baptismus nequaquam peragatur: sed, qui ab omnibus sordibus aliena illuminatione digni habendi sunt, ad catholicas Ecclesias accedant, & hoc illic munere persolvantur. si quis autem, quæ à nobis constituta sunt, non servare coniectus fuerit, si sit quidem clericus, depunatur, si autem laicus, segregerur. Et in Concilio Constantinopolitano quinto legimus, eiusdem culpræ affines à piorum societate seclusos esse, ita enim libellus, quem Actione quarta monachi Mennæ Patriarchæ detulerunt, inquit: eos, qui per domum baptizant, eyce foras. Quare mirandum non est, si Ordo Romanus tit. de sabb. sanc. in die iis, qui vitali fonte abluendi sunt, præcipiat, ut in Ecclesiam conveniant: post tertiam, inquit, horam sabbati procedant ad Ecclesiam, qui baptizandi sunt, cum patrinis & matrinis. Siquidem ad vulgarem sui temporis consuetudinem respexit: quam, ut à maioribus optime servatam esse, norat: sic à posteris in violatione custodiri, è re Christiana arbitrabatur. nec fefellit eum opinio: cum innumeri Patres, & Concilia idem sepius incularint: nullâque gens tam exuta veterem disciplinam sit, quæ natos infantes ad suscipiendum baptismum in Ecclesiam deferendos non curet. Restat, ut iis respondeam, quæ à sacrorum euerforibus obijci possunt: velut si quis affirmet, olim baptismum ubique celebrari solitum esse, quod in vita S. Apollinaris scriptum sit: iis autem qui iam in Christum credebant, Missas, & baptismata faciebat in domo Tribun e in discipulis suis, quasi vero Apostolorum tempore, quo S. Apollinaris vi-

L. iij

Ecclesia in
privatis
domibus.
Illumina-
tio, hoc est
baptismus.

Clerici ex-
t a Ecclesia
baptizates
loco suo
moueban-
tur.

Baptizates
extra Ec-
clesiam, a-
nathema-
tis cu pè
obnoxij
orant.

Cõsuetudo
baptizandi
in Ecclesia
vbique ser-
uatur.

tam egit, non alia quoque multa necessitate
 causa fierent, quæ sequentibus sæculis post
 modum desierunt. Vt enim à S. Ambrosio
 præclare dictum est, principio, cum Dei Ec-
 clesia surgeret, nondum sacræ ædes erectæ
 rant, in quibus sacramenta solennibus cere-
 moniis ministrari possent. Sed, aduleta iam
 Christi religione, passim Ecclesiæ edificata
 fuerunt, quas celebrando baptismo decerni
 conueniens, visum est. Atque ita cæteris om-
 nibus locis, quæ, primos fidei doctores extra
 Ecclesiam Sacrosancto baptismo abluisse, de-
 monstrant, satis posse fieri, existimo. quod
 quibus hæc interpretatio non congruit, ea ve-
 de supremo vitæ periculo intelligenda sunt.
 cum mors paulo post affutura longiorem mo-
 ram non patiebatur, cuius multa exempla
 sunt in SS. Patribus: vel de Episcopi licentia
 facta esse, existimandum est: sicut in Conci-
 lio Constantinopolitano sexto can. 31. vides-
 mus. Aliasné Principibus quidem, vel Regi-
 bus extra Ecclesiam baptizari licebat. quod
 ne in dubium vocari possit, tria exempla præ-
 feram ex veteri historia. primum nobis suppe-
 ditat Marci gazensis Diaconi Epistola apud
 Baronium tom. 5. annal. ad ann. Chris. 401.
 qua de Theodosij Iunioris baptismo hæc ha-
 bentur: baptizato Iuniori Theodosio, & ab Ecclesia
 egresso in palatium, licebat rursus intueri decorem ce-
 rum, qui præerant multitudini, &c. secundum le-
 gere possumus apud Hincmarum Rhemen-
 sem Archiepiscopum de vita S. Remig. vbi
 Ingomirum Clodouei Gallorum Regis filium

Ecclesiæ
 quādo ce-
 perint ad-
 ficari.

Principes
 quoque in
 Ecclesia
 baptiza-
 bantur.

caelesti fonte in Ecclesia lustratum esse, mentio est: *Regina, inquit, parat filium ad baptismum, ornat Ecclesiam velis, atque cortinis.* Tertij vero idem Hincmarus ibidem author est, qui, ipsum Clodoneum non multo post, communem mortalitatis noxam vitalibus aquis expialle, refert his verbis: *interea eundi via ad baptisterium e domo regia preparatur, velis, & cortinis depictis ex utraque parte protenditur, & desuper adumbratur, plures sternuntur, Ecclesia componitur baptisterium, &c.* Verum hæc consuetudo deinceps immutata est: datumque honoris, & privilegij loco, ut Principibus, & Regibus suos filios domi baptizare, fas esset, quod & à Clemente V. concessum fuit tit. 15. de baptis. & eius effec. cum ait: *presenti prohibemus edicto, ne quis de cetero in aulis, vel cameris; aut aliis privatis domibus, sed duntaxat in Ecclesiis, in quibus sunt ad hoc fontes specialiter deputati, aliquos (nisi Regum, vel Principum, quibus valeat hoc in casu deferri, liberi extiterint) audeat baptizare: & à Concilio Coloniensi confirmatum cap. 15. ubi in Ecclesiis baptizandi ritum cæteris omnibus præcipiens, Regum filios excipit hoc pacto: statuimus, neminem alibi, quam in Ecclesia, quocumque loco natus sit, debere baptizari: exceptis Regum filiis, &c. nuncque etiam ab Ecclesiæ cultoribus diligentissimè servatur.*

Principibus domi baptizari à quo concessum.